

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Működési árak	
1. Ilyen: Helyszóra	3 korona.
2. Hozzájárulás	12 " "
3. Adó: Helyszóra	5 " "
4. Hozzájárulás	20 " "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

Egyeszedik ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Spektrál-analízis.

május 13.

Az ellenállás megindításakor kétségen kívül számítottak arra a szervezők, hogy a szabadelvű táborban, amint Bánffy idejében, most is akadnak majd „purosok”; sőt számítottak arra is, hogy az egész tábor jelentéktelen töredékekre fog szétforgácsolódni. Hogy azután számításukban csalódtak és a hozzáfűzött vérmes remények füstbe mentek, mert az egész szabadelvűpárt szerény 2—3 kivétellel rendületlenül együtt marad, spektrál-analízissel mulatják magukat a csalódotak.

Unalomig halljuk ismételni apróceprő változatossággal, hogy a többségben vannak Tisza, Andrássy, Bánffy, Apponyi-pártiak, agráriusok, merkantilisták, arisztokraták, etcetera graeca, csak éppen Széll-párti nincs.

Feltéve, sőt megengedve, hogy csakugyan többféle árnyalat van a szabadelvűpártban, semmi bünt nem találunk benne. A Kossuth-pártban is vannak Kubikosok, Zoltánisták, agráriusok, néppártiak, szociálista és republikánus is akad, sőt még Kossuth-párti is: Kossuth Ferenc. Ne mondja hát a bagoly a verébnek: nagy fejű. De ne ám, mert a szabadelvűpártban természetes folyamat a különböző árnyalatok keletkezése, de a függetlenségi-pártban betegség.

Igenis, természetesnek tartjuk azt, hogy egy nagy pártban, amelyben több kiváló tehetség van, mind egyik magához vonzza a hasonló gondolkodású, kisebb tehetségeket. Nem különben az is természetes, hogy az agrarizmus és merkantilizmus nem lévén politikai elv, az agráriusok és merkantilisták is lehetnek szabadelvűek; megesnek, ha a függetlenségi eszmének hívei közt

nem volna agrárius. A napfényben hét különböző színű fény van, amelyek együtt egy és ugyanazon, még pedig olyan színben nyilvánulnak, amelyik egyikhez sem hasonló. Lehet a szabadelvű-pártban is különféle színezet, csak nyilvánulásuk egységes legyen. Ez pedig ugyan meg van, mert hiszen éppen ez a fájdalmas az ellenállás hőseinek.

Már a függetlenségi-pártnál másként áll a dolog. Itt a különféle színezetek nem egységesen nyilvánulnak, hanem amint észleljük az elvekben gyakran a vörös szín dominál, a beszédekben pedig a zöld. Mind e két szín külön-külön is elvessége, együtt pedig veszedelme a nemzeti szívárványnak. Sem a vörös radikálizmus, sem a politikai kifizratlanság nem fogja nemzeti önállóságunk ügyét előbbre vinni. Hátra igen.

Annak pedig, hogy a függetlenségi pártban ilyen veszedelmes

A tudomány az életnek.

Irta: Székely Ákos.

A modern technika, amely szinte, napról-napra. bámulatos vívmányokkal ajándékozza meg az emberiséget, nagyon mostoha a gazdákhöz. A természet nagy hatót az ipar mintha a maga részére kisajátította volna; a gazdaszatban majd nem kizárólag természetes mivoltukban szerepelnek. A hő, amely először hódolt meg az embernek s amely lelke az iparnak, mert nélküle alig lehetne néhány iparágat folytatni, a kertgazdaságban a melegágyak és melegházak révén nagy fontosságú tényező, de már a mezőgazdaságban jóformán csak a gőzekével van képviselve, — a szőlő- és gyümölcsfajtenyésztés pedig teljesen a természet jótekonyságára van utalva.

Hasonlóképen áll a dolog a kémiaiávalis.

Az elektromosság az iparban is, de általában véve az emberi életben olyan sok oldalú fontosabbnál fontosabb fel-

adatot tölt be, hogy méltán lehetne az emberiség dajkájának nevezni. Annál meglepőbb hogy a gazdaszatban majdnem semmi alkalmazást sem talált. Igaz, a tudományos kutatás eddig nem talált semmi nyomára, hogy a természetet betöltő elektromosságnak bármiféle hatása volna a növényéletben. E mellett is, mindenki előtt, a ki felőle gondolkozott lehetetlenségnek kellett feltűnnie, hogy az elektromosság, amely a hőnél és a fénynél jobban el van terjedve, mert szüntelenül működik a földben és a föld felett a trópusokon és a sarkakon, amelynek gyors hullámai száguldoznak szerte majdnem minden egyes villámátlásnál, a növényéletben teljesen hatástalan legyen.

Ha van ilyen hatás, észlelése bizonyára igen nehéz feladat, mert ismerjük például a növényeknek azon szerveit amelyek táplálék felvételére stb. szolgálnak, de elektromos szerveket nem ismerünk, valamint arról sincs tudomásunk hogy miben nyilvánul az elektromos hatás a növényéletben.

Kísértsük meg, vajjon a tudomány

mai állása nyújt e a kérdésben levő hatásra nézve tájékozást?

Ismeretes, hogy a növényi életben a melegnek és a fénynek nagyon fontos szerepük van. Az is köztudomású azonban, hogy erdőekben mindig nagyon hűvös és jelentékeny homály van. A nap sugarak csak imit-amott képesek a sűrű lombátoron keresztül törni, minél fogva a talaj nehezen vagy éppen nem tud kiszáradni, többnyire többé kevésbé nyirkos. A feltételek arra nézve, hogy elegendő tápanyag jusson a fába, tehát elég kedvezők a viszonyok arra nézve, hogy a felvett tápanyagot a fák fel is használhassák.

Különösen hegyes-bérces vidékeken későn kel fel a nap, viszont korán lenyugszik és az ég is többé-kevésbé borús. Ilyen körülmények között, tulzás nélkül mondhatjuk, a levélzetnek nagyobb része vajmi ritkán, illetve vajmi csekély fényhez jut. Indokolt tehát ez a kétely, hogy ily csekély fény magában képes lenne olyan hatalmas növények részére elegendő táplálék felhasználását előmoz-

MICHELSTÄDTER UTODA

Piacz-utca 40. szám alatt, a Hungáriával szemben.

Tavaszi cipő különlegességek nagy raktára.

szinek dominálnak, az az oka, mert vannak ott tanult, okos emberek; vannak hazafiak is, de nagyobb szabású politikusok, akik kiválóságuknál fogva a különböző színezetű elvtársakat is magukkal bírnak ragadni, nincsenek. Még kevésbé vannak köztük államférfiak. A Bánffy-ellenes obstrukció, alkalmával találkoztak kiválóbb politikai személyiségek az ellenzéki padokon, de sulyukat döntővé akkor is a purosok egyes kiváló egyéniségei tették. Ilyen egyéniségek a mai obstrukció vezérei között nincsenek. A függetlenségi párt köztiszteletben álló vezéralakjai nem vezérei ennek az áldatlan szorgalomnak, mert az ő hazafiságuk is visszariad a vörös és zöld színezettől, amelyben a párt jelenlegi vezető egyéneinek politikája homályoskodik.

Egészséges állapot-e hát az, a midőn a párt tagjai nem azok közül csoportosulnak, akiket maguk is legkiválóbbaknak ismertek el, hanem tömörülnek olyanok körül, akiknek némelyike még csak most bukkant fel a közélet porondján, azonban nem annyira tehetségük, mint inkább a merész szólások, szóbüszég, mondjuk a hazafiúi érzelmek ügyes izgatása emelte ki őket az ismeretlenség homályából. Hát hiszen csak nyargaljanak ezek az ujdonsült üstökösök görbe pályájukon, de már azt ne kívánják, hogy az egész világrendszer ő utánuk szaladjon.

Kár volt bizony az analízist előrangtatni, mert az elfogulatlan vizsgáló csak azt észlelheti, hogy

nemesak a mennyiség, hanem a minőség sem jogosítja fel az obstrukciókat arra, hogy a nemzet nevében csele . . . beszéljenek.

0.

— **A zirci mandátum.** Ma délelőtt hirdette ki a Curia II. ik választási tanácsa Vavrik Béla elnöke alatt Udvarý Ferenc megválasztott képviselő mandátumának érvénytelenítése iránt Frey Lajos és társai által benyújtott petíció és vizsgálat eredményét. A Curia az 1902 évi május hó 27-én tartott választást a bizonyító eljárás lefolyása és a megválasztott képviselő eskütele folytatán érvényesnek nyilvánítja és a kérvényezőket mintegy 17.000 korona eljárási és ügyvédi költség megfizetésében marasztalta.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.)

— május 12

A mai ülés elején Nagy Gyula közlése után a horvát zavargások keltették fel a szélbal szenvedélyét. Barabás Béla hozta szóba a horvát forradalmat, a mint ő a zavargásokat nevezte. A házban jelen volt a horvát miniszter a két Josipovic és több horvát képviselő. a karzatok pedig ma is zsufolva voltak.

Barabás panaszaira és kifakadásaira Széll Kálmán miniszterelnök oly erőteljes választ adott, a mely még az obstrukciós ellenzéknek is tetszett, a vihar is lecsendesedett erre, különösen Josipovic volt horvát miniszter megnyugtató kijelentéseire.

Azután Lengyel állott fel ismét és az egész jobboldal tüntető kivonulása miatt Lengyel néhány elvtársa parázs szóharcot kezdett.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen voltak: Széll Kálmán, Lukács László, Darányi Ignác, Cseh Ervin.

Elnök fél 11 kor megnyitja az ülést és meleg szavakban emlékezik meg Leitovszky János képviselő haláláról emléket megörökítik s a nógrádi kerületben új választást rendelnek el.

Egy kilépés.

Nosz Gyula a napirend előtt felszólalva, a ma megjelent félhivatalos közleményre kijelenti, hogy ő nem kényszerűségből lépett ki a szabadelpártból. Ő ellene azóta ráuszították az egész szépséget. (Ellenmondások jobbról.) Azok a kik azt híresztelik, hogy ő kénytelen volt kilépni a szabadelpártból, azok aljas rágalmozók. (Zaj, mozgás, ellenmondások.)

A horvát zavargások.

Barabás Béla szintén a napirend előtt a horvát zavargások miatt panaszkodik. Magán uton értesül arról, hogy a magyarok elleni gyűlölet vezérli a horvátokat, a kik valóságban magyar üldözést követnek el. A horvát hatóságok meg is tiltották a hírszolgálatot Budapestre, a hová tudósításokat sem engednek. Kérdi ki felelős e tényekért. A magyar államhatalomnak annyi ereje sincs, hogy a zavargásokat megszüntesse? A mi nemzetiégeink is épügy, mint a horvátok nem a magyar fennhatóságot respektálják, hanem a császárt nézik és a császár kedvére cselekszenek. (Tetszés, zaj balról.) Horvátországban olyan zavargások vannak, hogy az ember nem tudja, ki vezetheti, mily célból inszesenolják azokat?

Szatmári: Szakasztott úgy, mint 48-ban!

Barabás kérdi, hogy magunkat magyarokat német vezényszóval, Gotterhaltéval dirigálnak a horvátok forradalmi játékot üznek, hol van a magyar király? (Tetszés balról.)

ditani. Hasonlóképpen kétségesnek tünik fel, hogy a melegség is képes lenne a neki tulajdonított feladatot elvégezni.

Ezen kétség alaposága tekintetében mint bizonyítékon utalhatnak a gyümölcsfa tenyésztés azon egyik elemi szabályára, mely szerint a gyümölcsfákat olyan ritkán kell ültetni, hogy lombkoronáik között szabadon járhasson a fényt és meleget adó napsugár és hogy helytelen szokás volt ezelőtt szőlőbe gyümölcsfákat ültetni, mert az árnyék a szőlő fejlődésére nézve károsnak bizonyult.

A mondottakkal folyólag könnyen találhatunk tényeket, amelyek alapján egy harmadik tényező közreműködését feltételezhetjük.

A fizikából ismeretes, hogy az elektromosság sík felületen igen nehezen csucsokon azonban igen könnyen és rohamosan sül ki. E tünemény, amelyet éppen a „csucsok hatása“ néven ismerünk a természetben szintén előfordul és arra enged következtetni, hogy hegyes, kivált erdős vidékeken, a földben nagyobb részben nagyobb mennyiségű elektromosság van. Kétségtelen, hogy erdős hegyeken az elektromos kisülés legnagyobb részben a fákon keresztül történik, annál is inkább, mert a fák a bennük rejlő víz mennyiség miatt meglehetősen jól vezetnek. Alkalmos körülmények között a kiáradó elektromosság fénypamat alakjában látható is magasabb fák csucsain.

Ezenkívül a csucsoknak még másik tulajdonságuk van, amely a most említett ellentét: ez a szívó képesség. E tulajdonságukon alapul a villámhárító alkalmazása, amelyből kitetszik, hogy a növények magasságukhoz és vezetőségükhöz képest a légkörből magukba szívják elvezetik az elektromosságot, sőt nem lehetetlen, hogy a növények képesek az elektromos hullámokat is felfogni habár a mesterséges elektromos hullámok látszólag veszteség nélkül haladnak hegyenvölgyön keresztül. Gyorsröptük és a növényeknek a fémekéhez viszonylag csakély vezető képessége miatt történik a hullámokban csakély változás, míg a zivatar szülte elektromos hullámok ha nem kevesebb gyors röptük is, sokszor ismétlődnek és sokkal hatalmasabbak, mint azok, amelyeket a táviró készülékek röpitenek szerte.

A tudomány a növényekben véghez menő vegyi folyamatok okául a fényt ismerte fel azonban újabb kísérletek is történtek amelyek világosan bizonyítják azon feltevés alaposágait hogy az elektromosság a növényekre nézve nem közönyt hanem ezekre nagyon is fontos hatása van, következésképpen a növénytenyésztésben fontos szerepe fog lenni.

Az egyik kísérlet dícsősége *Aloi olasz* tanár nevéhez fűződik, aki kimutatta, hogy mind a légköri mind a földben levő elektromos áramok tényleg kedvezők hatással vannak a növények nö-

vekedésére valamint a magvak csirázására. *Gautier Armand* francia tanár pedig azon tapasztalatáról tett jelentést a francia tudományos akadémiának, hogy azon növények, amelyeknek talaját meg elektromozta még egyszer akkora fejlettséget értek el, mint a meg nem elektromozott talajban termesztett hasonló növények.

*

A növénykulturák jégverés elleni védelmezésében meg úgy lehet, az elektromos hullámok felfedezése fog korszerűt alkotni.

A bécsi meteorológiai intézet igazgatójának megfigyelése szerint a viharágyból kirohanó örvénygyűrű 459 m. magasságon túl semmi esetben sem emelkedik. Már pedig a zivatar felhők 800 méteren alul ereszkednek, — tehát az örvénygyűrűk a felhőkre csak akkor lehetnek hatással ha a viharágyuk körülbelül 400 méter magas hegyeken állítatnak fel. Minthogy sokan mégis tapasztalni vélték az ágyuzás sikerét, az első feltevéstől, hogy az örvénygyűrűk akadályozzák meg a jégesőt, elfordultak és más tényezőt kerestek. Némelyek a hanghullámokra gondoltak. Tagadhatatlan, hogy a hanghullámok kedvező körülmények között eljuthatnak a felhőkig de mindenestét igen elgyengülve. — A felhőkben kiinduló dörgés folytonosan sűrűbb közökben terjed tova míg a viharágyuk dőreje mind magasabba

Elnök kéri Barabást, hogy a királyt ne vonja bele a vitába.

Barabas: A magyar királynak egy hunyorítása elég volna arra, hogy a horvát gyalázatosságokat megszüntesse. A magyar államhatalom sem tesz semmit. Nincs bátorsága felfelé megmondani az igazat és a többség pedig némán türi a dolgokat. Felolvassa a hozzáérkezett panaszokat, a melyek magyarok üldözéséről szólnak.

Mit ér az a többségi akarat, a mely rendet sem tud csinálni?! A magyart gyűlöli a horvát.

Josip ovits Imre volt horvát miniszter: Nem áll!

Kubik: Halljuk Josipovicsot! (Nagy zaj.)

Szatmári: Tessék megcáfolni!

Josipovics: Nem áll! Nem igaz!

Barabás örülne a cáfolatnak, ha igaz volna. De Josipovicsnak le kellene menni és látni.

Josipovics: Láttam a magam szemével!

Barabás Béla: Ébredjen már fel a kormány a nehéz álomból. Viselkedjék a magyar miniszterelnök úgy, mint magyar miniszterelnök!

Jól tudja, hogy a fekete sárga gondolkodás tetszik Bécsben, de viselkedjenek magyar államférfiakhoz méltóan. Ha a horvát esendőség és honvédség nem elég a rend fenntartására küldjenek oda magyar haderőt. Ugy látja, hogy Horvátországban a magyart gyűlölik, a magyar király jogait bántják, az osztrák császár kedvéért. (Nagy zaj a szélbalon.)

Olay Lajos: Akárcsak 48 ban!

Barabás: Mutassa meg a magyar állam hatalmát és azt, hogy parancsolni is tud. (Tetszés a szélbalon.)

Szell Kálmán miniszterelnök: Kéri a házat, hogy ilyen kényes kérdésben...

Felkiáltások a szélbalon: Nekünk nem kényes!

Szell: Ne tréfáljanak! Nekem nem tréfás a dolog! Ilyen kényes kérdésben nyugalom és higgadság kell.

Szatmári közbeszól.

emelkedik, annál ritkább közegekben halad azt pedig mindenki tudja, hogy a hang ritkább közegben kevésbé jól terjed.

Ellenben az elektromos hullámok óriási távolságba képesek eljutni gyengülés nélkül amint azt *Marconinak* a drót nélküli táviratozás kipróbálása alkalmával szerzett tapasztalatai igazolják. Már az első próbák alkalmával 1500 méter távolságban sikerült táviratozni. E szerint az embernek tényleg módjában van, hogy az energia egy nemét és pedig veszteség nélkül, a fellegekig eljuttassa és ezekre hatást gyakoroljon.

Az a kérdés, miben nyilvánul-e befolyás.

Kétségtelen az, hogy a felhők nagy felületük és aszerint, amint több vagy keverebb vizet tartalmaznak cseppek alakjában, vagy minél kedvezőbbek a körülmények a párák lecsapódására: ettől tüggő vezetőképességük szerint többé vagy kevésbé, tehát leginkább eső előtt képesek az elektromos hullámokat felfogni. Más felől laza a réteges szerkezetük meg egyenesen hasonlóvá teszik a felhőket a kohererhez, amelylyel a drótnélküli táviróknál és a zivatarjelzőknél, az elektromos hullámokat felfogják. A koherer ugyanis üvegszöbe, két fémsarok közé zárt fémreszelékből tehát alig összefüggő tömegből áll.

(Folyt. köv.)

Szell miniszterelnök: Talán nem kiáltana annyit Szatmári ur. (Derűlttség) A mikor oly vádakkal állanak elő, hogy a horvátok gyűlölik a magyarokat, az mindenesetre kényes dolog.

Felkiáltások a szélbalon: Bécsből intézik! Bécsből.

Szell Kálmán miniszterelnök: Nem igaz! Nem igaz! A zavargások általános jellegűek, nem irányulnak egyenesen a magyarok ellen! Bizonyos abban, hogy a horvát bán a rendelkezésére álló apparátussal helyreállítja a nyugalmat. (Tetszés jobbról.) A zaprestyi zavargások elfojtása után a megsértett magyar jelvényeknek elégtételt szereztek, visszahelyezték a polgármestert felfüggesztették. — A magyar fennhatóság sérelmét nem tűrjük és e tekintetben nincs megkötve a kezünk. (Élénk tetszés.)

Annyi csapat mentle Horvátországba a mennyivel a rendelt helyre lehet állítani. A bánal beszélt itt Budapesten és megbeszéltek, hogy a bán a legerélyesebb intézkedéseket fogja tenni és a zavargásokat fegyveres erővel el fogja nyomni. (Taps, élénk tetszés.)

Horvátországban vannak félrevezetett emberek, az igaz, sajnálja ezt, de a megtorló intézkedéseket megteszik ellenük. A horvátok iránt testvéries érzéssel viseltetik és tagadja azt, hogy a horvát vezetők többsége magyarelles lenne. Biztosítja a házat arról is, hogy a magyar állam megvédi a magyar alattvalókat. A túlzásoktól azonban tartózkodni kell.

A mi pedig a kormány felelősségét illeti, kijelenti, hogy ő (Szell) becsületesen és híven informálja a magyar királyt mindenről az ő legjobb tudása, lelkiismeretessége és kötelessége szerint. (Zajos éljenzés, taps jobbról, ellenmondások balról.) Igenis mindenről, még az önk beszédéről is. (Tetszés.) Magyar ügyekben csak magyar államhatalom és magyar király van és nem császár! (Zajos éljenzés, taps.) A magyar állami tisztviselők pedig oltalomban részesülnek és a bántalmakat megtorolják, a magyar állam méltóságát pedig megfogják őrizni. (Hosszas helyeslés és éljenzés jobbról.)

Josipovics Imre volt horvát miniszter a ház engedelmevel szólal fel. Tegnapelőtt utazott a horvát vonalon. Mondhatja, hogy egészen valótlanok a lapok hírei. (Zaj balról.) Felkéri Láng minisztert, hogy indítsa vizsgálatot és tegyen jelentést a háznak. Tudja, hogy ezer számra vannak magyarok Horvátországban, de szó sincs arról, hogy magyar voltukért bántanák őket, de nem is panaszkodnak! Tagadja, hogy gyűlölet volna a magyarok ellen. A levelezésekre nem kell adni, kár komédiákat csinálni. (Nagy zaj balról.)

Barabás Béla a komédiákra felelni akar.

Elnök: Josipovics nem akart sérteni.

Josipovics: Természetesen!

Barabás: Azonban kiesinyelte Josipovics a dolgokat. Nos, ő a miniszter rendelkezésére boesátja adatait. (Helyeslés.)

A kvótabizottság.

Lengyel Zoltán feláll. (A jobboldal élénk felkiáltásokkal kivonul. Nagy zaj.)

Rátkay László tiltakozik az ilyen parlamenti jelenetek ellen. Kéri az ülést felfüggeszteni. (Nagy zaj balról. A szélsőbaliak is kivonulnak.)

Elnök kijelenti, hogy ő csak a határozatképességre ügyelhet, a ház pedig határozatképes.

Gajary Géza kijelenti, hogy 70-en vannak jelen.

Rátkay a Lengyel ellen való tüntetéssel szemben tiltakozik, megvédi szónokaikat és ezt a jelenetet megtorolják, (Zaj.)

Kubik: A miniszterelnök után kivonultak, mint a csürhe! (Nagy zaj jobbról.)

Sándor Pál Kubik rendreutasítását követeli.

Lukács László pénzügyminiszter kijelenti, hogy a miniszterelnök azért ment ki, mert küldöttségeket fogad.

Kubik személyes kérdésben Zichy Jenőre hivatkozva, kijelenti, hogy a szabadelvűpárt tüntetést Lengyel ellen. A tuloldal nem teljesíti kötelességét. (Ellenmondások. Zaj.)

Elnök ez ellen tiltakozik.

Zichy Jenő gróf azt mondja, hogy egy kormánypárti mondta mellette, hogy ha Lengyel feláll, ők kivonulnak. Nem tudja a nevét, de majd megmondja az illetőt.

Lengyel Zoltán ezután a kvótabizottság megválasztása ellen beszél csekély hallgatóság előtt.

Szünet után

Lengyel Zoltán folytatja beszédét az ülés végéig.

A főrendiház ülése,

A főrendiház Csáky Albin gróf elnöklete alatt ma délelőtt 11 órakor rövid formális ülést tartott, a melyen a bizottságokat egészítették ki.

Tíz percig tartott az egész ülés.

KÖZIGAZGATÁS.

× **A lelencház építése.** A lelencháznak még az őszre tető alá kell kerülni. Tegnap járt le az építkezésre beadott ajánlatok határideje s délelőtt 9 órakor bontották fel a városházán a beérkezett 57 pályázatot *Puky* Gyula főispán elnöklete alatt. A felbontásnál jelen voltak *Latinovics* Mihály, *Acél* Géza, *Vargha* Károly stb. Ajánlatot adtak be az összes munkákra *Berger* Jenő 171589 korona 31 fillérért, *Tóth* István 176054 korona 01 fillérért, *Radnai* és *Csimár* (Budapest) 148381 korona 51 fillérért. Ezen kívül számosan pályáztak külön-külön az egyes munkákra, így a debreceni vállalkozók közül *Rossi* Primo keramit járdákra 3477 korona 60 fillérért, *Kiss* Ignác bádigos munkákért 6020 korona 77 fillérért, *Kompanek* József eszrépfedő munkákért 3000 korona 17 fillérért, *Sipos* Bálint tetőfedésért és elhelyezésért 69723 korona 03 fillérért, *Thieszen* H. és fia festő és mázoló munkáért 5202 kor. 56 fillérért, *Blaskovics* M és fia asztalos munkákért 6813 korona 59 fillérért, lakatos munkáért 5615 korona 60 fillérért, mázoló munkára 3628 korona 17 fillérért, *Horváth* József ácsmunkákért 8196 kor. 15 fillérért, *Földváry* L. villamos csengő, telefon stb. felszerelésért 643 kor. 86 fillérért, *Piros* Béla lakatos munkákért 5959 kor. 90 fillérért, *Tóth* István és *Horváth* József föld, kőműves, és elhelyező munkákért 66961 kor. 69 fillérért, *Harsányi* István asztalos, mázoló és üveges munkáért 16031 kor. 26 fillérért, *Dihen* János szobafestő munkáért 5748 kor. 56 fillérért, mázoló munkáért 2708 koronáért, *Lukács* Vilmos elszigetelő lemezért 498 kor. 40 fillérért, *Melokók* Péter keramit munkákért 4104 kor. 50 fillérért, *Lukács* Vilmos padozati munkáért 6506 kor. 20 fillérért, *Tóth* Gyula cég tűzhelyekért 3331 kor. 71 fillérért, *Stegmüller* Árpád föld, kőműves és el-

helyező munkáért 73139 kor. 50 fillérért stb. Számos ajánlkozás jött Budapestről s a nagyobb vidéki városokból. Az ajánlatok felett 6-8 nap alatt fognak dönteni.

EGYHAZ és ISKOLA.

Kormánybiztosok az érettségi vizsgákon. Az 1883. évi XXX. t.-c. 13. paragrafus alapján a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter a júniusban tartandó érettségi vizsgálatokra következő tanférfiakat küldötte ki a kormány képviselőjében: *Kiss Áron* pedagógiumi igazgatót a debreceni ev. ref. főgimnáziumhoz, *dr. Pasteiner Gyula* egyetemi tanárt a debreceni róm. kath. főgimnáziumhoz és *Rombauer Emil* brassói főreáliskolai igazgatót a nyiregyházi ág. ev. főgimnáziumhoz.

Árvaügyi bizottsági ülés. A debreceni ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága tegnap délután 5 órakor gyűlést tartott a ref. egyházépület tanácstermében. — A gyűlésen számos folyóügyet intéztek el.

A községi iskolaszék tegnap délután Kovács József elnökle alatt ülést tartott, a melyen letették az esküt Kovács Józsefnek és Fried Emilné urasszonyok. Ezután elhatározta az ülés, hogy az óhatali iskolákban május hónap 25-én tartják meg az évről vizsgákat, melyekre vizsga-biztosokul kiküldték *Oláh Károly* közművelődési tanácsost, *Kiss Albert* ev. ref. lelkészt, *Vargha Károly* tb. tanácsost. Az óhatali menedékházakat június hó 3-án nyitják meg, a jövő tanév pedig az ottani iskolákban szept. hó 1-én veszi kezdetét.

A városi muzeum ügye.

május 13.

A Debrecenben létesítendő városi muzeum ügyét előkészítő bizottság tegnap délután 4 órakor *Puky Gyula* főispán elnökle alatt, a melyen jelen voltak *Kovács József* polgármester, *Oláh Károly*, *Acél Géza*, *Löfkovics Artur*, *Vescey Imre*, *Török Péter*, *Varga Károly*, *Tóby Elek* jegyző.

Puky Gyula főispán előterjesztette, hogy a törvényhatósági bizottság ezt a kisebb bizottságot küldte ki a városi muzeum előkészítésének ügyében. Az eddigi terv szerint a muzeumnak városi jellegét meg kell tartani, mert csak is ez esetben járul hozzá a kormány a muzeum költségeihez mint ez ígérve lett: 80,000 koronával. Ő a maga nézete szerint kívánatosnak tartaná, ha a Csokonai körrel s a műpártoló egylettel érintkezésbe lépnének. A Csokonai körnek a muzeum épületében lehetne helyiséget adni s ezen kívül ott akár külön csoportban is elhelyezhetné a Csokonai ereklyéket is. Kéri a bizottság tagjait — hogy adják elő ez ügyben nézeteiket.

Oláh Károly szerint most hamarosan ebben az ügyben nem lehet dönteni. Most a legsürgősebb teendő, hogy a muzeum tárgyait ideiglenesen elhelyezhessük. Legcélszerűbbnek találná, ha a régi gazdasági tanintézet utcai helyiségében lehetne elhelyezni éppen ezért erre vonatkozólag felkérné a közgyűlést, hogy erre felhatalmazást kérjenek a földművelésügyi minisztertől. Indítványozza továbbá, hogy a város lépjen érintkezésbe a főispán ur által említettek nézve a Csokonai körrel. Továbbá javasolja, hogy a közoktatásügyi minisztert kérjék meg, hogy határozza meg a nyújtandó állami segély összegét s végül, hogy a város a muzeummal bíró városoktól kérje be a muzeumokra vonatkozó szervezési szabályrendeleteket.

Löfkovics Artur mindenben hozzájárul *Oláh Károly* tanácsos indítványához, de most épület után nézne s a muzeum számára alkalmas épületet vásárolna, a melyet egyelőre nem is építtetne egészen újra kultur palotának, egyszerűen csak a muzeum céljaihoz képest átalakítanának.

Acél Géza egyelőre elegendőnek tartja, ha csak a jelenleg a város tulajdonában levő muzeumi tárgyak ideiglenesen elhelyezéséről tesznek konkrét javaslatot. A nagyobb szabású muzeumi épület felépítését illetőleg még korai határozott javaslatot tenni.

Első kérdés az, hogy egy Debrecenben építendő kulturpalota számára meglehetősen szerezni az ev. ref. főiskolai muzeumokat. Csak ezután lehet arról beszélni, hogy milyen anyagi áldozatokkal lehet muzeum épületet létesíteniük. Javasolja, hogy *Puky Gyula* főispán elnökle alatt küldjenek ki egy bizottságot, mely a főiskola vezetőségével magát érintkezésbe téve, értesülést szerezhetne arról, hogy vajon hajlandók lennének-e a kulturpalota számára az iskolai muzeumokat és a könyvtárt is átengedni.

Török Péter a maga részéről csak hazai műtárgyakat helyezne el a városi muzeumban, különösképpen Debrecen környékét érdeklő tárgyakat, régiségeket, természetrajzi tárgyakat. Az ev. ref. főiskola — miután ott hely nincs és a muzeumi tárgyak nagyrésztben elvannak zárva a nyilvánosság elől — aligha gördítene akadályokat az elé, hogy a muzeumot, könyvtárt stb. a kulturpalotában helyezhessék el.

A bizottság elhatározza, hogy a muzeum ideiglenes elhelyezése szempontjából *Oláh Károly* tanácsos javaslata szerint a lépéseket megteszi s javasolja a közgyűlésnek, hogy tegye magát érintkezésbe az ev. ref. főiskolával, a Csokonai körrel, műpártoló egylettel s kérje be a vidéki muzeumok szervezési szabályrendeleteit.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e 9-12-ig.

Május 12-13, A nőegylet műkedvelő előadásai
Május 13, Hajdúvármegye állandó választmány ülése d. e 9 érakor,

Május 15, A vármegye tavaszi közgyűlése

Május 18, Polgármesterek országos gyűlése,

Május 21-22, Országos ifjúsági tornaverseny.

Május 22, A város Rákóczi-ünnep,

Május 28, Keresk, és iparkamara közgyűlése.

Június 6. A közigazgatási tanfolyam hallgatók nyári tancmulatsága a nagyerdei vigadóban.

Az olvasni való.

Mostanában sok szó esik arról, hogy a magyar ember irodalmi műveltsége mennyire általános.

— Nem irok, nem olvasok — én magyar ember vagyok! — vallja Petőfi nemesének javított szavaival.

Könyv bizony édes-keves akad még a jobb módu uribáznaknál is; olvasni valót a magyar kisasszonyokak rendszeren kölcsön szoktak kérni a szomszédától.

Erről a mi irodalmi elmaradottságunkról jut eszembe a következő mulatságos kis történet:

Van a mi városunkban egy igen jó humoru uri ember, aki mikor még a szakálla nem csapzott őszbe; sürün járogatott ki egyik közeli tanyára, ahol őt nagyon kedvelték kitűnő humoráért és szívesen vették, ha vendéget is hozott magával. Tudta a tanya gazdája, hogy uri vendéget hoz mindenkor.

Egy szép napon együtt sétált egy jó barátjával a városban és azon gondolkoztak éppen, hogy üssék agyon az üres délutánt és az azt követő hosszú estét.

— Jöjj ki velem Ikszékhez — mondja hirtelen a jó humoru ur. Meg fognak örülni látogatásunknak és mi is jól fogjuk érezni magunkat. Kedves házi gazdánk lesz, még kedvesebb háziasszony — jó ital, étel.

Kimentek a tanyára és tényleg igen szíves vendégfogadásban volt részük. A háznak régi jó barátja igazi viceházigazda volt ott.

Ejfélfelé volt már az idő, mikor pihenésre tértek. A viceházigazda a vendégével egy szobába kapott jó puha ágyat.

— Te komám — mondja a vendég — nekem egy szokásom van már évek óta és anélkül nem tudok elaludni.

— Mi az kérlek, szólj. Én itthon vagyok, parancsolj!

— Olvasni szoktam. Kérlek adj valami olvasni valót.

— Olvasni valót?

A viceházigazda elgondolkozik, körül néz a szobába, mintha ott keresne

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, főter, a városházzal szemben

Ajánlja „HARMAT CRÉME“

arczsépitő és bőrpólo kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcnak üdeséget, finomságot hasmvaságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja és fehériti. Kiváló eredménnyel használható arcz vörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb bőrtisztítatlanságnál, valamint napégette éj szélkifujta arcnál s kéznél. 1 tégely Harmat créme ára 1 kor. Hozzávaló Harmat szappan 1 db. 70 fillér. Aánlja továbbá Harmat arczporát (pouder), mely készítmény az arcnak üde, ifju szint kölcsönöz s nem rontja az arcz bőrt. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármely más hasonló készítménnyel. Jól tapad s igen jól fed. Kapható fehér, rézsa és créme színben. Próbadozka Harmat-pouder ára 50 fill. Nagyobb doboz 1 korona és 2 korona.

valamit, végre kapja a gyertyát és megy kifelé:

— Majd hát hozok olvasni valót.

A vendég ezalatt szépen lefeküdt és várta barátját, aki jött is rögtön hónalatt cipelve egy nagy tarisznyát.

— No pajtás, itt van. Hoztam olvasni valót, ezen aztán elolvashatsz akár reggelig! — És leteszi az ágyra a nagy tarisznyát, fel is bontja és mutatja neki. Volt vagy három kiló — száraz dinnyemag.

A kivilágított Duna.

Budapesten ma este 9 órakor, ha az eső mindent el nem áztat, mesébe való ragyogás sugárzik a tömegek száz-ezreire.

Kivilágítják a Dunát. A vén Gellért hegyet tüzhányóvá alakítják át; a főváros két Dunapartját, a királyi várpalotát, az országházat és az összes palotákat kápráztató fénybe borítják. A vízzen huszonöt hajó tündérvilágítása csillogó fénysávokkal szeli keresztül-kasul a Duna tükreét. A Margitszigeten pedig mindenféle hűhós multság, vásárlárma, sátras céce, zene, ének és egyéb sokadalmi szórakozás várja a nézőt.

Mindaz pedig jótékony célra azért történik, hogy a külföld érdeklődését a tündérszép Budapestre tereljék. Hihetetlen történeteket regéltek előzetesen az idegenek Budapestre özönléséről. Merész álmódók ötvenezer vagy még több idegen ideutazásáról adtak hírt. Ebből azonban egy 0 leolvad s még jó ha kettő nem. Hiába! nem lehet a világjáró angolt, franciát és németet tüzijátékkal, kivilágítással idecsodítani.

A természetes látni való jobban vonzza az idegent messzeföldre, mint az alkalmi, jórészt erőszakolt és felfújt meseterkeltség. Azért ugyan, hogy kasirozott Mont Peléet lásson, nem jön az angol Budapestre. No de egy haszna mégis van a Duna kivilágításának: a magyar fővárosban lesz együtt az egész bécsi udvar és a diplomáciai testület.

Nem kellene egyéb, csak az, hogy a mai napon valami rendkívüli világesemény történjék, akkor valóban Budapestre érkezzenek és innen röppennének szét a nagy hatalmak táviratai s egy napra az egész világ szeme csakugyan a világszép magyar főváros felé fordulna.

*** Kik jönnek a tornaversenyre?** A debreceni kerületi tornaversenyre a következő iskolák jelentkeztek: 1. Arad áll. főreáliskola 23 tanuló, 3 tanár, összesen 26, 2. Békés ev. ref. főgimnázium 36 tanuló 4 tanár összesen 40, 3. Békés Csaba ág. ev. főgimnázium 44 tanuló 4 tanár összesen 48, 4. Belényes gör. kath. főgimnázium 22 tanuló 2 tanár összesen 24, 5. Deés áll. főgimnázium 22 tanuló 2 tanár összesen 24, 6. Erzsébetváros áll. főgimnázium 35 tanuló 2 tanár összesen 37, 7. Hódmező Vásárhely ev. ref. főgimnázium 26 tanuló 2 tanár összesen 28, 8. Kisujszállás ev. ref. főiskola 25 tanuló

3 tanár összesen 28, 9. Kolozsvár ev. ref. főgimnázium 26 tanuló 2 tanár összesen 28, 10. Mezőtur ev. ref. főgimnázium 32 tanuló 3 tanár összesen 35, 11. Miskolc ev. ref. főgimnázium 35 tanuló 8 tanár összesen 43, 12. Nagy Károly kegyesr. főgimnázium 42 tanuló 3 tanár összesen 45, 13. Nagy Váradi áll. főreáliskola 28 tanuló 2 tanár összesen 30, 14. Nyiregyháza ág. ev. főgimnázium 35 tanuló 5 tanár összesen 40, 15. Sepszi Szent György ev. ref. főgimnázium 32 tanuló 4 tanár összesen 36, 16. Szarvas ág. ev. főgimnázium 46 tanuló 2 tanár összesen 48, 17. Szentes áll. főgimnázium 30 tanuló 2 tanár összesen 32, 18. Sárospatak ev. ref. főgimnázium 50 tanuló 3 tanár összesen 53, 19. Lugos áll. főgimnázium 21 tanuló 2 tanár összesen 23, 20. Déva áll. tanítóképző 36 tanuló 3 tanár összesen 39, 21. Sárospatak áll. tanítóképző 30 tanuló 3 tanár összesen 33, 22. Nagy Szeben áll. főgimnázium 35 tanuló 2 tanár összesen 37, az az 711 tanuló 66 tanár összesen 677. 23. Debrecen ev. ref. főgimnázium 130 tanuló 6 tanár összesen 136, 24. Debrecen ev. ref. tanítóképző 120 tanuló 4 tanár összesen 124, 25. Debrecen róm. kath. főgimnázium 100 tanuló 8 tanár összesen 108, 26. Debrecen áll. főreáliskola 122 tanuló 8 tanár összesen 130, 27. Debrecen keresk. felsőbb isk. 35 tanuló 3 tanár összesen 38, az az 507 tanuló 29 tanár összesen 536. Összesen 1218 tanuló és 95 tanár vagyis 1313-an vesznek részt a kerületi tornaversenyben.

*** Birói kinevezés.** Ő felsége dr. Keresztessy Gyula nyiregyházi kir. törvényszéki aljegyzőt a nyiregyházi kir. törvényszékhez betét szerkesztő albiróvá nevezte ki.

*** Hangverseny a Zenedében.** A debreceni zenede közép és felső osztályú növendékei haladásának bemutatása végett május 16-án szombaton este fél nyolc órakor hangversenyt rendez a zenede hangversenytermében. Belépő díj nincs. Az érdekesnek ígérkező hangverseny műsora a következő:

1. Schütt E. — 16. mű 1. sz. Etude mignonne. Előadja: Suchán Bella zongorán. — 2. Beriot K. — 118. mű. Meringő. Andante. G dur. Előadja: Schenk István hegedűn. — 3. Bihari J. Szárnysegetten. Dalkeringő. Énekli: Riekl Margit. — 4. Scharwenka X. 40. mű. Lengyel táncok. Előadja: Grünwald Alice zongorán. — 5. Pergolese-Popper. Nina. Popper D. 23. mű. Gavotte. Előadja: Hajdu István gordonkán. — 6. Goldner W. 38. mű. Első suite. Zongorán 4 kézre. Előadják: Balla Gizella és Békési Anna. — 7. Cremont P. 13. mű. III ik trio. Andante grazioso. Előadják: Podolszky Margit (hegedű), Pap Mariska (hegedű) és Fábrián Margit (mély hegedű). — 8. Bendel F. 128. mű. Hangverseny-keringő. Előadja: Harsányi Kálmán zongo-

rán. — 9. Wieniavski H. Legenda. Hubay J. 52. mű. 2. sz. Mazurka. Előadja: Veszprémy Andor hegedűn. — 10. Farkas O. Haidá. Román. Mulder R. 45. mű. Staccato polka. Énekli: Bognár Mathild. — 11. Brück Gy. Magyar rhapsodia. Előadják: Darvas Alice és Rózsa Ilona zongorán.

*** Hírek a csendőrség köréből.** Bock Sándor csendőrfőhadnagy tegnap Isaszegre utazott, hogy Ő felsége itt tartózkodása alatt a Gödöllő körüli csendőrkirendeltség parancsnokságát átvegye. — Gróf Csáky Zsigmond csendőrszázados szárnyparancsnok szemleuten levén a kerületi parancsnokság ideiglenesen Herkely Gusztáv kisujszállási csendőrhadnagyot rendelte be a debreceni szárny vezetésére.

*** Menetjegy-irodák a vidéken.** A m. á. v. igazgatósága a vidéken 24 városban köztük Debrecenben is idegen forgalmi menetjegy irodát létesített. Erről az újtásról a m. á. v. a következő hirdással van: A budapesti központi menetjegyiroda az alábbi városokban vidéki idegen forgalmi (fiók menetjegy) irodákat szervezett melyek működésüket f. évi május hó 1-én megkezdvén, a magy. kir. államvasutak összes állomásaira menetjegyek kiadására és az utazásra vonatkozó mindennemű felvilágosítás megadására jogosítottak fel.

Ezen fiók-irodák a következők: Arad (Deák Ferencz utca 42.) Debrecen (Piac-utca.) Eger (Fő-utca) Győr (Baross utca 4) Kaposvár (Fő utca 16) Kassa (Fő utca 51) Kecskemét (Nagykőrösi u. 20.) Kolozsvár (Belmonostor u. 1.) Miskolc (Széchenyi utca 91) Nagy-Becskerek (Eötvös utca) Nagy-Váradi (Nagy-Teleky utca) Orsova, Pécs (Irgalmas utca 1) Pöstyén (Fürdőigazgatóság) Pozsony (Vásártér 20) Sopron (Széchenyi tér 16) Szatmár Németi (Deák utca 13) Szeged Klauzál utca) Székesfehérvár (Liget sor 1) Szolnok (Kossuth utca 8) Szombathely (Széll Kálmán utca) Ujvidék (Uri utca) Zágráb (Jelasics tér 13) Zombor (Bajai utca 19)

Ezekon kívül még a Brassóban, Fiumében és Temesvárott, már korábban felállított városi menetjegyirodák működnek.

*** A közigazgatási tanfolyam hallgatók multsága.** A debreceni közigazgatási tanfolyam hallgatói június hónap 6-án fényes multságot rendeznek a nagyerdői vígadóban, a melyre védnökökül sikerült a rendezőségnek Puky Gyula főispánt, Rásó Gyula alispánt, Kovács József polgármestert, Veszprémy Zoltán főjegyzőt és Bartha Béla drt. A rendezőbizottság diszelnökül pedig Oláh Károly városi tanácsost választották meg. A multság iránt városunk előkelő köreiből nagy az érdeklődés.

*** Az izr. nőegyesület választmánya.** A debreceni izr. nőegyesület vasárnapi közgyűlése, — mint már megirtuk, — megejtette a jelöléseket a 48 választmányi tagságra. A választást másnap tartották meg s meg lettek választva Dr.

A becses hölgy közönség figyelmébe ajánlom a legujabb divatu s egyenes szabásu reform füzöket

ami kényelem tekintetében a régi szabásu füzöket felülmulja. — Magamat a hölgy közönség figyelmébe ajánlva; maradtam tisztelettel

Debrecen Piac-utca 52.

Özv. Fodor Józsefné.

Balkányi Miklósné, Dr. Balkányi Edéné, Dr. Balkányi Emilné, Dr. Balázs Bertalanné, Berger Henrikné, Berger Mórné, Berger Jenőné, Berger Vilmosné, Berger (Fischbein) Fani, Boros Izodorné, Dr. Burger Péterné, Burger D. Józsefné, Dénes Adolfné, Drucker Mórné, Dr. Engel Ignáéné, Eiber Vilmosné, Falk Lajosné, Dr. Fejér Ferencné, Fisch Lajosné, Fischbein Ignáéné, Fürst Ödönné, Dr. Freund Jenőné, Fried Emilné, Geiger Simonné, Gyémánt Sámuelné, Hartstein Kálmánné, Dr. Hegedüs Jenőné, Hochfelder Jakabné, Holänder Gyuláné, Kandel Ferencné, Dr. Kardos Albertné, Dr. Kardos Sámuelné, Keszenbaum Jónásné, Keiner Adolfné, Liderek Miksáné, Lichtschein Móricné, Lichtblau Albertné, Dr. Szántó Sámuelné, Szántó Győzőné, Dr. Szász Adolfné, Stern Józsefné, ifj. Schwarc Vilmosné, Weszeszky Zsigmondné, Weisz Lévyné,

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak; Nábrádi Mária ev. ref. 15 éves, Nagy Mihályné ev. ref. 78 éves, Nagy Mihály ev. ref. 1 hónapos, Schneider Jánosné gör. kath. 55 éves, özvegy Danes Lászlóné ev. ref. 59 éves.

* **A millicmos állatkái.** Különös kis állatseglete van Rothschild Károlyrak, Rothschild lord második fiának, tízezer darab különféle fajta bolha, a melyeket nagy gondnal és fáradsággal gyűjtött össze. Míg már ember szabadulni szeretne ezektől a gonosz kis jószágoktól, Rothschild lord most sarki expediciót is szervez, hogy gyűjteményét néhány érdekes példánnyal szaporítsa. A kapitánynak és a matrózoknak huszezer korona jutalmat ígér, ha a sarki róka bőrében otthonos bolhából egy példányt szereznek neki. Ám ez nem könnyű dolog, mert a sarki róka ritka állat, elevenen nem is lehet kézrekeríteni, ha pedig már megöglött, bundájának apró albrólói épen úgy odahagyják, mint a sülyedő hajót a patkányok. Az expedíció tagjai a Forget me not nevű cethalászhajón kelnek utra s a sarkvidéken a rókán kívül a jegesmedve, az eszkimókutya, az iramszarvas, a sarki hönnyul és még néhány ilyenfajta állat bundájában is gondos kutatást kell végezniük, hogy a millicmos gyűjteménye teljes legyen. A két Rothschild fiának van egyébként a legteljesebb állatgyűjteménye a világon. Csak hogy Rothschild Walter, az idősebbik, csupa nagy állatokat gyűjt, öcsésének meg az a vágya, hogy apró állatokkal egészítse ki a gyűjteményét. A bolha-gyűjteménynek, bármily nevelésesnek tűnjék is fel, nagy természettudományi becsé van, mert a kis állat az összes rovarok közt a legelterjedtebb. Minden melegvérű állatnak meg van a maga saját külön bolhája. Edig még senki sem foglalkozott olyan komolyan és eredményesen a gyűjtéssel, mint Rothschild lord, a kinek gyűjteményét dr. Jordán, egy kiváló természettudós gondolja.

* **Ravasz talyigás.** Kerekes Sándor talyigás 1 kerek pöngőt adott barátjának Sipos Mihálynak valami bevásárlás eszközésére. Sipos időközben elvesztette az egy ezüstöt s elszomorodva tett jelentést az esetről Kerekes barátjának. — A talyigás azonban ravasz fondorlattal azt mondotta, hogy elhiszi, ha Sipos megmutatja minden ruhadarabját, ellenesetben azonban erős a gyanúja, hogy nem is annyira veszett, mint inkább elkezelődött az egy forint. Sipos Mihály készséggel állott rá az önkényes motozásra. Amint lehuzta pár uj eszímáját Kerekes hirtelen felkapta a eszímákat talyigájára azzal ucu neki vesd el magad elnyargalt. Sipos Mihály meztelán panaszolta el a rendőrségen ügyét baját, ahol végül is megnyugtatták, hogy visszakapja igaz jószágát.

* **Vonatok kirablása Oroszországlan.** A vonatok kirablása most már nemcsak Amerika monopoliuma. Oroszországban

ezt a mesterséget épp úgy üzik, mint az Egyesült Államok pusztai vidékein. Hivatalos kimutatás szerint a legutóbbi három évben Oroszországban 1181 vonat támadtak meg a rablók, 286 esetben pedig a támadás rablással és gyilkossággal végződött. A legtöbb vonatot a Vladikavkáz vasuton érték rablótámadások. Megjegyzendő, hogy eleinte a szibériai vasuton is gyakori volt a vonatok feltartóztatása és kirablása, most azonban a szigorított védelmi intézkedések következtében a viszonyok jelentékenyen javultak!

* **Veszdelmes kéregető.** Bernhardt József foglalkozás nélküli egyén tegnap a város külső részeiben kéregetett. Nem nagy eredménnyel járhatott a tiltott üzlet, mert Bernhardt József ur fordított egyet a szekerre rudján s kérés helyett fenyegetéssel igyekezett pénzhez jutni. Bodnár Róza homokkert utcai lakására beosanya kést rántott s a holtra rémült asszonyt leszurással fenyegetve pénzt követelt. Bodnár Róza segítségért kiáltott s az elcsúszó szomszédok lefűlve a veszdelmes kéregetőt, átadták a legközelebbi rendőrnek. Bernhardt urat most szigorúan megbüntetik s azután végleg kitiltják a város területéről.

* **Nagy lopás egy tejbizományosnál.** Kepcs Sándor, a grófi Dégenfeld fele tehéntej tejbizományosa nagy meglepetéssel tapasztalta a legutóbbi összeszámolásnál hogy több mint 50 bádog tejes kannája, körülbelül 400 korona értékben hiányzik. Jelentést tett a rendőrségnek, honnan Bardócz rendőrbizost küldték ki a nyomozás megejtésére. — A nyomozás sikerrel járt, ugyanis 21 darab tejes kannát sikerült megtalálni Hajnal Mór hatvan utcai vendéglősnél, ki a kannák vételéről nem akart, vagy nem tudott kellő felvilágosítást adni. Most a többi kannák után kutatnak, s ha a nyomozást befejezik átteszik az ügyet a kir. ügyészséghez. — Hajnal Mórnak pedig ugyancsak meg fog gyülni baja a jogtalan uton szerzett tejeskannák miatt.

* **Erős koponya.** Az emberi természet szívóságára bámulatos példa a csapókerti családi dráma áldozatának Orosz Mihálynak esete. Ezelőtt körülbelül két hónappal történt, hogy Orosz Mihályt felesége és ennek szülei egy családi perpatvarból kifolyólag megtámadták. Az asszony revolvert kapott elő, s kétszer fejbe lötte az urát. Orosz Mihályt életveszélyes sebeivel szállították a köz-kórházba. Az orvosok nem bíztak felgyógyulásában, mert a golyókat nem lehetett kivenni a koponyából. Orosz Mihály azonban nem sokat adott a tudományra, hanem lassan de következetesen gyógyulni kezdett. Tegnapi bocsájtották ki a köz-kórházból mint teljesen gyógyultat. A két golyót pedig csak elcipeli jó Orosz Mihály, mindenesetre könnyebb teher, mint a hat lábnyi föld.

* **Ékszerlopás.** Keszler Mártonné egyháztéri ékszerüzletéből ezelőtt pár nappal eltűnt két ékköves aranygyűrű. A károsult Brozmár Mária nevű cselédjére gyanakodott s gyanúja csakugyan alaposnak bizonyult. A rendőrség megtalálta Brozmár Mária nál a két gyűrűt, — sőt talált egyéb lopott ingóságokat is. Az enyveskező cseléd felett a törvényszék fog ítéletet mondani.

* **Nevelőnőnek** vagy bonnak ajánlkezik képződésné Junius 1-161. Cim a kiadóhivatalban.

SZÍNHÁZ.

— **(A Gyurkovics lányok.)** Debrecen előkelő társaságának fiatalága szintársulattá alakult s a cél szentesíti az eszközöket jelige alatt jótékony célra előadták Herczeg Ferenc bájos életképét, a *Gyurkovics lányok*-at. Műkedvelőkkel szemben a méltányos igazság szerint csak egy formája van a nyilvános megemlékezésnek: a feltétlen dicséret. Feltétlen dicséret a kedves jóakaratóért, buzgalomért, mit a szereplők a nemes cél érdekében kifejtettek. Egyesekkel szemben kötelességünk volna túl menni a megszabott korláton s legkomolyabb kritikai dicsérettel emlékezni meg játékkukról — de hát ma is lesz még előadás s amilyen szívesen emelnék egyesek kedvét — annyira nem akarjuk elvenni a másokét. Azt azonban kötelességünk jelezni, hogy a hölgyek szembeötölten ott-honosabbak a színpadon, mint az urak. *Hutiray* Palika urhölgy Micije amilyen bájos, épp oly őszinte, igaz és közvetlen volt. *Rickl* Margit urhölgy meglepő szépen beszélt és mozgott a színpadon, *Madarász* S.-né urnő pedig igazán ott-hon érezte magát. Nagyon kedvesek voltak *Jabloneczay* Lenke (Sári) és *Kathy* Annuska (Ella) urhölgyek s aranyosak a kis Gyurkovics lányok: *Kertész* Bella, *Kölcsey* Ibolyka és *Madarász* Annuska urhölgyek. A férfiak között szép munkát végzett *Kölcsey* Sándor (Horkay) ki több ízben nyílt színi tapsot kapott. Nagyon ügyes volt *Sámy* László két epizód alakban (Kemény Tóni, Semessey) s dicsérettel kell megemlékeznünk a többiekre is, névszerint *Pirckler* Ernő (Radványi ezredes), *Soltz* Elemér (Gida), *Várnay* Berezi (Sándorffy) és nagy derűtséget keltett Magyar Imre, ki nagy élelőséggel játszott: egy cigányprimást. A szereplő urhölgyek valóságos virágerdőt kaptak. Az előadást ma megismétlik.

Az avatott kezekre valló kitűnő rendezés, a kedves játék és a lelkes buzgalom, a kettős jótékony cél, a négylet és a jogászfisúság köre egyaránt megérdemli, hogy a *Gyurkovics lányok*-at ma este is zsufolt ház nézze végig.

(—il.)

TÁVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, május 12. Őfelsége ma reggel 7 órakor a várkapornában esendes misét hallgatott, azután magánlakásába vonult vissza, a hol államügyekkel foglalkozott. — *Lajos Viktor* főherceg ma este 7 óra 25 perckor a fővárosba érkezik s a királyi palotában száll meg.

Szell Kálmán a királynál.

Budapest, május 12. *Szell* Kálmán miniszterelnököt ő felsége a király ma délelőtt egy órai kihallgatáson fogadta, amely alkalmával a miniszterelnök jelentést tett a Felsőnek a politikai helyzetről.

Tisztviselők a miniszterelnöknél.

Budapest, május 12. Az állami tisztviselők országos egyesületének igazgató-sága ma *Szell* Kálmánnál tisztelt. A miniszterelnök kijelentette, hogy az ellenzék állásfoglalása a kormánytól és a

tisztviselőktől önfeláldozást követel. A sivár küzdelemnek úgy lehet végét szakítani, ha a passzív rezisztencia mellett kitartunk. A fizetés emelésének haladéka az ellenzékot terheli.

Az országos diákgyűlés.

Budapest, május 12. Ma folytatták az országos diákgyűlést a tanácskozásokkal. Napirenden a menza akadémika és a diáksajtó volt; de a tanácskozást több ízben félbe kellett szakítani, mert a kinn rekedt diákok, a kik tegnap is megzavarták a gyűlést, ökölrel döngötték a karzati ajtót. A debreceni diákoknak azt az indítványát, hogy a diákgyűlés szavazzon bizalmat a politikai függetlenségi pártnak, a kongresszus tagjai a leg- határozottabban visszautasították.

Horvát zavargások.

Eszék, május 12. Bródban a vasuti állomás ellen elkövetett merénylet 60 horvát paraszt műve, akiket felbujtottak. A vasuti tiszteket revolverrel látták el és az állomást katonailag megszállották. Este egy század gyalogság indult a vonaton a fenyegetett Pozsega állomásra.

Ujvidék, május 12. A Vukovárról jövő hajón horvát rezervisták a magyar zászló eltávolítását követelték. A szerb rezervisták a matrózok védelmére keltek. Ebből véres verekedés támadt. — Egy matróz megsebesült.

Fegyelmi egy kuriai bíró ellen.

Budapest, május 12. A legfőbb fegyelmi tanács Kormos Adolf nyugalmazott kuriai bírót fegyelmi vétség miatt vád alá helyezte.

A forrongó Balkán.

Konstantinápoly, május 12. A rendőrség kiutasította itt az összes bolgárokat.

Konstantinápoly, május 12. Az utóbbi napokban a drinápolyi szandzsák hat falujában számos fegyvert találtak és gyanus egyéneket letartóztattak.

Rablótámadás a fővárosban.

Budapest, május 12. Bajkusi Tódor gödöllői bolgár kertészt az éjjel a Külső Jászberényi uton egy ismeretlen ember megtámadta, több szurást ejtett rajta és 65 koronát rabolt el tőle. A tettes még utközben csatlakozott a kertészhez, akitől munkát kért. Bajkusi erre magával akarta vinni Gödöllőre az ismeretlent, aki bolgár nyelven beszélt és bolgár ruhát is viselt. A rablót, aki a támadás után elmenekült, erélyesen nyomozza a csendőrség.

Gabona tőzsde.

Budapest, máj. 12. Buzakinát mérsékelt vételkedv korlátolt, Bagyadt irányzat mellett 25.000 métermázsra került forgalomba 2 és fél fillérrrel olcsóbb áron. Egyébb gabonanemek bagyadtak. Idő: esős.

Buza áprilisra	7.61—62.
" májusra	7.42—43.
" októberre	6.52—53.
Rozs áprilisra	6.04—05.
" októberre	5.64—65.
Zab áprilisra	6.42—43.
" októberre	5.44—45.
Tengeri májusra	6.47—48.
" júliusra	6.39—40.
Repce augusztusra	12.40—50.

**A legjobb arc-
szépfőtőszér a SERAIL-ARCZENŐCS,**

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan. } Kitiűnő toillet szappanok a
Epe-szappan. } o kenőcs használatához o
Serail-crème. nappali használatra. }
Serail-puder. Kiváló finom arezpor
három színben, fehér, rózsás és erème
1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Főraktár: **Dr. Rothschnak V. Emil, Mihalovits Jenő, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László, Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna** urak droguerijájában.

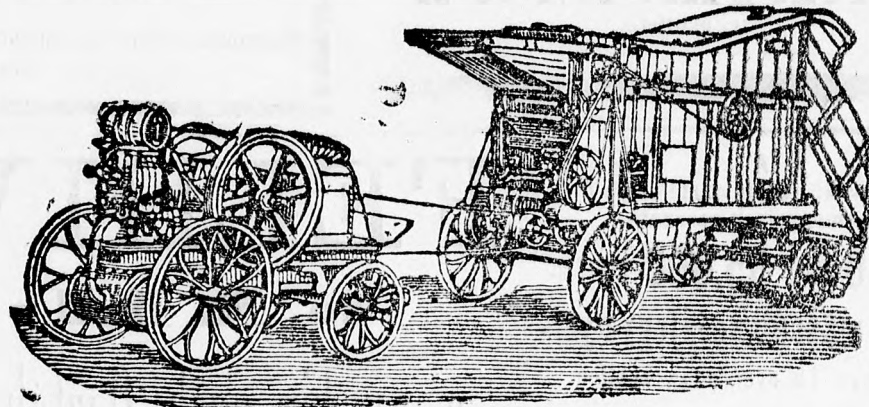
Kapható továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerésztárjában, Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerésztárjában.

„MAYER“ GÉPGYÁR SZOMBATHELY

Raktár: Budapest. V., Lipót-körut 15.

G a z d a s á g i gépeket, kitiűnő szer-
kezetű **Benzin-motorokat** 2—50
lóerejű

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolcsóbb üzem gépesz-szükségleten.

Tűzvesztély kizárva.

Malomépítészet: Új hengerek, minden e szakmába vágó gép gyártás. Teljes műalmalmi berendezések.

Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabadalmazott víznyomású borsajtó.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kiváló képviselőisége.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Kivánatra minden szükségletre különköltségvetés.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitiűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy üveg palaczk ára frt. 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany fénymáz

képkerekek stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz.

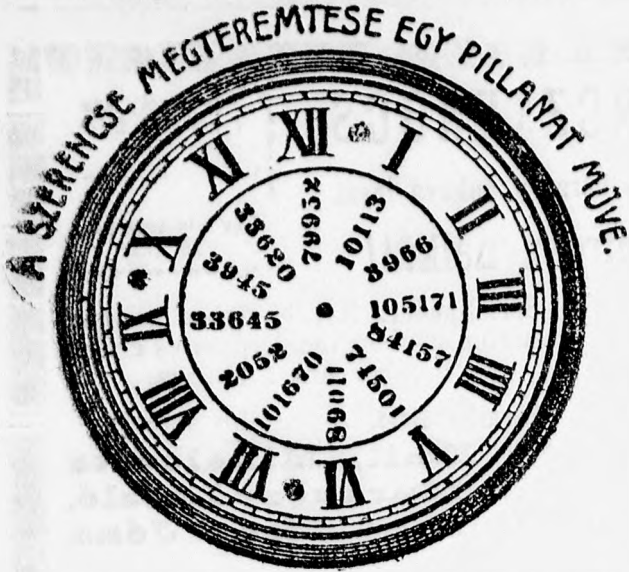
Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.

1 doboz ára 45 kr. — Mindenkor kaphatók:

Szent-Királyi Tivadar cégénél Debreczenben.

SZERENCSE-ÓRA.

Azt a sorsjegyszámot rendelje meg levelezőlap által, mely ama óra melletti van feltüntetve, a mely időben ezen hirdetést olvassa.

Az óra belsejében feltüntetett szerencseszámok kizárólag.

BENKŐ bankháznál

— kaphatók —

Budapest, Andrásy-ut 79.

Huzás május 22. és 23-án.

Az I-ső osztályu sorsjegyek árai:

1. 50 K.	1/2 3. — K.	1/2 6. — K.	1/2 12 — K
----------	-------------	-------------	------------

A mi vevőink azon előnyben részesülnek, hogy befizetéseiket *postatakarékpénztári* cheque útján tehát

teljesen teljesíthetik.

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi védjegy törvényvédelme alatt áll.

Ez a balzsam belsőleg és külsőleg használ. — Ez a balzsam: 1. Felülmulhatatlanul hatékony gyógyszer a tüdő és mell minden betegségeiben, enyhíti a hurutot és megszünteti a váladékot, elállítja a fájdalmas köhögést és meggyógyítja az ilyen bajokat, még ha idültek is. 2. Kitűnően használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok minden betegségeiben stb. 3. Minden lázt alaposan megszüntet. 4. Meglehető gyorsasággal meggyógyítja a gyomorgörcsöt, kólikát és hascsikarást. 5. Gyöngéd székélést okoz és tisztítja a vért meg a veséket, megszünteti a lépkört és a mélabut és megerősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnően szolgál fogfájásnál, odvas fogaknál, szájposhadásnál és minden fog- és szájbetegségeknél, megszünteti a felbőgést és a száj meg a gyomor rossz szagát. 7. Külső használatban csodás gyógyszert képez minden sebre, lázas kiütések, sipoly, szemölcsök, égett sebek, fagyott tagok, rüh, kosz és bőrkiütések ellen, megszünteti a fejfájás, zugást, szagatást, köszvényt, fülfájást stb. Vigyázni kell mindig a zöld apácza-védjegyre, mely fent látható! Legbiztosabb védelem a hamisítások ellen, ha közvetlenül hozatjuk a gyárból, eredeti karton-dobozokban; bérmentve bármely postaállomásra Ausztria-Magyarországon 13 kis-, vagy 6 kettős üveg 4 korona. Bosznia-Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Küldés csakis az összeg előre való utalványozása mellett.

Thierry A. gyógyszerész balzsama és centifolia kenőcse.

Ez a gyógyerejében felülmulhatatlan két szer soha sem romlik meg, hanem ellenkezőleg mentől öregebbek, annál értékesebbé és hatékonyabbakká válnak, sem fagy, sem meleg meg nem árt nekik, minél fogva minden évszakban használhatók. Csaknem mindig meghozzák a segílyt és sikert, legalább az orvos megérkezéig; természetesen szabad hamisítványokhoz vagy más hatástalan, ugynevezett pótszerekhez nyulni, melyekért csak hiába dobjuk ki a pénzt, hanem forduljunk mindenkor csak ezen két rég kipróbált, kitűnő, olesó, megbízható, amellet teljesen ártalmatlan, világhírű szerhez, melyet minden esetregre készen, minden családban készletben kell tartani. Ahol nem lehet valódi minőségben, a valódiság minden ismérével megkapni, ott rendeljék meg közvetlenül ily cím alatt:

— Thierry (Adolf) Órangyal-gyógyszertára Pregrada Rohitsch Sauerbrunn mellett. —

Központi raktár Budapesten, Török József gyógyszerésznél, Zágrábban Mittelbach S gyógyszerésznél és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél.

A XII-ik magy. kir. szab. osztálysorsjáték nyereiméinek sorozata.

110,000 sors. 55,000 nyerem.

Minden második sorsjegy nyer.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1 millió korona.

A nyeremények készpénzben fizetnek ki.

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 "	200000
2 "	100000
1 "	90000
2 "	80000
1 "	70000
2 "	60000
1 "	50000
1 "	40000
5 "	0000
3 "	5000
8 "	10000
8 "	15000
36 "	1000
67 "	5000
3 "	3000
437 "	2000
803 "	1000
1528 "	500
140 "	300
34450 "	200
4850 "	170
4850 "	130
100 "	100
4350 "	80
3350 "	40
55000 nyer. és jut. összegben,	14,459.000

FELHÍVÁS

a XII-ik

magy. kir. szab. Osztálysorsjátékhoz.

Az I. osztály huzása már

1903. évi május hó 22. és 23-án lesz.

Az I. osztályu sorsjegyek ára:

egy egész	egy fél	egy negyed	egy nyolczad
12 kor.	6 kor.	3 kor.	1 kor. 50 fill.

Az eredeti sorsjegyek szétküldése utánvét, vagy az összeg előzetes megfizetése ellenében történik. A legkényelmesebb és legolcsóbb a postautalványon való rendelés. Minden megrendeléshez csatolom a hivatalos jartéktervet. A hivatalos nyereményjegyzéket azonnal a huzás után küldöm szét. Befizetési lapokat a pénzüszvegek díjmentes átutalhatása céljából ingyen bocsátok ügyfeleimnek rendelkezésére.

B. megrendelését sziveskedjék mihamarább hozzám juttatni.

GAEDICKE A.

Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtődéje.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Gaedicke szerencséje

Óriási:

A következő főnyereményeket fizetem ki eddigelé b. ügyfeleimnek;

600000	korona	62551. sz.
400000	"	33464. sz.
400000	"	11119. sz.
400000	"	28916. sz.
100000	"	42758. sz.
100000	"	49878. sz.
100000	"	87991. sz.
70000	"	60912. sz.
60000	"	17357. sz.
60000	"	78863. sz.
60000	"	82528. sz.
60000	"	97263. sz.
30000	"	6920. sz.
30000	"	38691. sz.
30000	"	90664. sz.
25000	"	23481. sz.
25000	"	30049. sz.
20000	"	28950. sz.
20000	"	33402. sz.
20000	"	35862. sz.
20000	"	44410. sz.
20000	"	60781. sz.
20000	"	78848. sz.
20000	"	88974. sz.
15000	"	57734. sz.
15000	"	77950. sz.
15000	"	82506. sz.

24 á	10000 K.	= 240000
46 á	5000 "	= 230000
292 á	2000 "	= 584000
599 á	1000 "	= 599000
883 á	500 "	= 441500

Debrecen nyomtatott László József könyvnyomdájában.